

Forprosjekt for strategi for fleksibel utdanning.

Rapport fra oppnevnt utredningsgruppe.

Desember 2013.

Innhold

Innhold	2
1. Mandat	4
1.2 Med fokus på kvalitet og innovasjon.....	5
2. Tolkning og avgrensning av mandatet	5
2.1 Det er nødvendig å klargjøre/bytte ut betegnelsen “fleksibel utdanning”	6
2.2 Ambisjonsnivået må presiseres.....	7
3. Klargjøring av ansvarsfordeling mellom nivå og aktører.....	8
3.1 Instituttnivå	8
3.2 Fakultetsnivå	9
3.3 Sentralt nivå.....	10
4. Kvalifisering av ansatte.....	10
5. Veiledning, produksjon og erfaringsspredning	12
5.1 Veiledning/støtte	12
5.2 Erfaringsutveksling og erfaringsspredning.....	13
5.3 Produksjon av digitale læremidler	14
6. Insentiver i arbeidet med fleksibel utdanning	14
7. Teknisk infrastruktur og digitalt utviklingsarbeid.....	16
7.1 Infrastruktur	17
7.1.1 Videokonferanser	17
7.1.2 Behovet for et profesjonelt produksjonsrom.....	17
7.1.3 Automatiske videoopptak	18
7.1.4 Tjenester for opplasting, avspilling og oppbevaring av video.....	18
7.1.5 Åpne publiseringsløsninger	19
7.1.6 Tjenester for søk og gjenfinning av digitale læringsressurse	19

7.1.7	Digital eksamen	19
7.1.8	Tjenester for samhandling, kommunikasjon og deling	20
7.2	Digitalt utviklingsarbeid i årene framover.....	20
8.	Attraktive læringsmiljø	21
9.	Rettighetsproblematikken.....	22
10.	Ressurser	22
11.	To satsingsområder	22
11.1	Digital eksamen/alternative eksamensformer	22
11.2	Behovet for et permanent tilbud av fleksibel studier rettet mot målgrupper utenfor campus.....	23
12.	Arbeidsgruppas forslag oppsummert	24

1. Mandat

I brev av 05. 08.2013 oppnevnes en gruppe for å legge fram et forprosjekt for strategi for fleksibel utdanning. Mandatet for gruppen er følgende:

“Det settes ned en gruppe som bes om å forberede arbeidet med strategiutvikling for fleksibel utdanning. De må vurdere de spørsmål og anbefalinger styringsgruppen for fleksibel utdanning har pekt på i deres rapport og i behandling av saken.

Gruppen ledes av RESULT

Gruppen må ferdigstille sitt arbeid innen 1. september 2013.

Følgende personer ble oppnevnt:

Jan Alexandersen, RESULT

Jan Yngve Sand, BFE-fak

Nils Johan Lysnes, ITA

Mariann Solberg, RESULT

Mariann Løkse, UB

Olav Skare, HSL-fak

Anita Iversen, Helsefak

Gunnar Grepperud, RESULT

Grepperud har fungert som gruppens leder og som sekretær sammen med Jan Alexandersen.

Samtlige av gruppens medlemmer har levert skriftlige bidrag til rapporten.

Gruppen har avholdt tre møter.

Pga. sein oppnevning av gruppa og den generelle arbeidsbelastningen for gruppens medlemmer, har det ikke vært mulig å overholde den opprinnelige tidsfristen som var 1. september.

1.2 Med fokus på kvalitet og innovasjon

Det stilles stadig større krav og forventninger til utdanningsvirksomheten ved vårt universitet. Det handler både om faglig relevans, undervisnings- og læringskvalitet, bedre tilgjengelighet og større fleksibilitet. Nødvendigheten av dette fremheves av studentene, av arbeidslivet og ikke minst av nasjonale og internasjonale organisasjoner som EU. Sentralt i dette står bruk av teknologi i undervisningen. Dette har på mange måter blitt et omdreiningspunkt for satsing på kvalitet og innovasjon i utdanningen. Samtidig vet vi at universitet og høyskoler ikke i tilstrekkelig grad vektlegger digital kompetanse hos undervisere, med den konsekvens at ny teknologi og digitale medier er lite i bruk i undervisningen. Det medfører også at studentene, som er positive til nettbasert undervisning og teknologi brukt til studieformål, får begrenset erfaring med dette.¹ Resultatet er at det er de tradisjonelle undervisningsformer som fremdeles dominerer, med lite rom for individuell tilpasning og nyskapning.

Arbeidsgruppas innspill og forslag er ment som et konkret bidrag til at UiT Norges arktiske universitet gjør seg i stand til å møte denne utfordringen

2. Tolkning og avgrensning av mandatet

Arbeidet er angitt som et “forprosjekt for strategi for fleksibel utdanning”. Med det forstår vi at arbeidet skal danne grunnlag for et mer omfattende strategiarbeid om fleksibel utdanning.

Arbeidsgruppas oppgave er i den sammenheng å identifisere, og i noen grad kommentere, hvilke utfordringer/problemstillinger som må belyses nærmere i et slikt strategiarbeid. Med fleksibel utdanning forstår arbeidsgruppa her “*bruk av teknologi i utdanningen* (se under).” Det innebærer at andre problemstillinger som mer spesifikt er knyttet etter- og videreutdanning/eksterne studier ikke belyses her.

Samtidig gjør arbeidsgruppas avgrensning det vanskelig å skille en strategi for fleksibel utdanning/bruk av digitale media fra en strategi for utdannings- og undervisningskvalitet generelt. Det betyr at flere av de forhold arbeidsgruppen peker på inngår i arbeidet med styrking av studiekvalitet generelt. En viktig referanseramme for arbeidsgruppas arbeid er rapporten fra styringsgruppa for fleksibel utdanning. En annen er UiTs mål om å bli nasjonalt ledende på dette feltet.

¹ The ECAR study 2013 <https://net.educause.edu/ir/library/pdf/ERS1302/ERS1302.pdf>

2.1 Det er nødvendig å klargjøre/bytte ut betegnelsen “fleksibel utdanning”

Betegnelsen “fleksibel utdanning” anvendes på mange og ulike måter internt ved UiT. Dette skyldes delvis at betegnelsen ikke er klart nok definert, delvis henger det sammen med at tidligere adskilte utdanningsformer glir mer og mer over i hverandre. Mens IKT for 5-10 år siden primært inngikk som del av etter- og videreutdanning/eksterne studietilbud, er det blitt en stadig mer vanlig del av undervisningen på campus. Grovt sett kan det identifiseres to hovedanvendelser, som mange også kobler sammen, slik også Flexgruppa gjør i sin rapport² (s. 6):

- Fleksibel utdanning forstått som *utdanningstilbud rettet til eksterne målgrupper*. Dette kan være grunnutdanninger eller etter- og videreutdanninger. Det handler altså om å tilrettelegge utdanninger for å øke/styrke tilgjengeligheten. Slike utdanninger kan i prinsippet både være med eller uten teknologi. I UiTs strategiplan (sitert i Flex-gruppens rapport s. 4) er det tilgjengelighetsdimensjonen ved fleksibel utdanning som er vektlagt.
- Fleksibel utdanning forstått som *bruk av teknologi i undervisning*, uavhengig av studienes organiseringsform og målgrupper (interne/eksterne studenter). Her er det primært kvalitetsdimensjonen som ligger under, dvs. bruk av IKT/digitale medier som grunnlag for bedre undervisningstilbud. Ser vi på prosjekttildelingene i Flexprosjektet, er det denne tilnærmingen som synes å ligge til grunn.

Ved UiT er vi altså kommet i en situasjon hvor fleksibel utdanning er en betegnelse som favner om flere typer utdanningstilbud:

- studier med studenter på campus som målgruppe
- studier med studenter utenfor campus som målgruppe
- studier som både (og/eller samtidig) har studenter på og utenfor campus som målgruppe. Slike “kombinasjonsstudier” var utgangspunktet for Flexprosjektet. Bare et fåtall av disse prosjektene har vært gjort tilgjengelig for begge målgrupper

I lys av den utviklingen som nå skjer, er det arbeidsgruppas oppfatning at det er problematisk å holde fast ved en betegnelse som både favner om tilgjengelighet, kvalitet, ulike utdanningstilbud og ulike målgrupper. Spørsmålet er derfor om “fleksibel utdanning” vil være en hensiktsmessig betegnelse framover? I vårt arbeid har ikke funnet noe godt alternativ, men vi vil i denne rapporten bruke

² [Underveisrapport for prosjektet “Fleksibel utdanning”](#) (Februar 2013)

betegnelsen som synonymt med *bruk av teknologi i utdanning*, uavhengig av om utdanningene gjennomføres på eller utenfor campus.

2.2 Ambisjonsnivået må presiseres

Hvordan mål og ambisjoner skal angis, bestemmes selvfølgelig av hvilke definisjoner av fleksibel utdanning man legger til grunn. Flexgruppas effekt og resultatmål (s. 6) er en blanding av mål, resultat og tiltak. Det kan i et strategiarbeid være nyttig å foreta en opprydding her, slik at man klarere skiller mellom disse dimensjonene.

Det overordnede målet om å være nasjonalt ledende innen fleksibel utdanning innen 2018 er arbeidsgruppa enig i, men det er som sagt nødvendig å utdype og klargjøre både hva *nasjonalt ledende* og *fleksibel utdanning* innebærer (jf. p.1). Slik målet nå er formulert, gir det liten eller ingen styringsretning. Samme klargjøring er også nødvendig for begrepet "kvalitet". I kulepunkt 5 i rapportens målformuleringer (s.5) heter det at:

Studietilbudene som gis er av samme høye kvalitet uavhengig av målgruppe, og om de gis inne på campus eller utenfor campus

Arbeidsgruppa mener at målet om høy kvalitet i de fleksible studiene må presiseres og gis større plass i det videre arbeidet. I et strategiarbeid er det helt vesentlig at vi kan si noe om spørsmål som disse: Hva vil det innebære at et studietilbud har høy kvalitet? Hvilke målsettinger mht læring, dannelse og samfunns- og arbeidslivsrelevans skal vi ha for studier ved UiT generelt og hva er de særlige utfordringene mht dette i fleksible studier? Hva krever dette av underviserne i fleksible studier? Hva krever det av studentene? Av studieadministrativt tilsatte? Av støttefunksjonene?

For øvrig finner utredningsgruppen at det kan være hensiktsmessig at man i strategiarbeidet, i tillegg til de overordnede mål, skiller mellom *produksjonsmål* (dvs. antall studenter, antall fag og lignende), *mål knyttet til vilkår* og *mål knyttet til satsingsområder*. Når det gjelder produksjonsmålene slik det angis Flexrapportens kulepunkt 1 og 2, bør disse ligge på et realistisk nivå. Det vi si at de må basere seg på en analyse av hvordan utviklingen har vært de foregående år og på en nøktern antakelse av hvordan feltet vil utvikle seg ved UiT de neste fire år.

Helt overordnet mener arbeidsgruppa at ambisjonen for neste strategiperiode handler om å bevege organisasjonen fra “*ildsjelpraksis til strategisk forankring*”. Dette gjør det nødvendig med økt satsing og klarere styring på alle nivå i årene som kommer.

3. Klargjøring av ansvarsfordeling mellom nivå og aktører

Skal UiT kunne realisere sitt ambisjonsnivå når det gjelder fleksibel utdanning, er det en forutsetning at det finnes en klar ansvars – og arbeidsdeling mellom organisasjonsnivåene som samtidig bidrar til sammenheng og helhet i arbeidet. Framdriften i arbeidet med digital eksamen har, etter arbeidsgruppens mening, avdekket en del svakheter her. Både innen og mellom hvert nivå er det nødvendig å sikre en bredere forankring og et felles engasjement for styrking av studie- og læringskvaliteten ved bruk av digitale media. Pedagogiske prosesser krever dessuten tålmodighet og systematikk, og for å sikre effektive prosesser og en best mulig utnyttelse av kompetanse bør ansvarsfordelingen og strukturer for samarbeide være tydeliggjort.

3.1 Instituttnivå

Etter arbeidsgruppens oppfatning vil en videre satsing på fleksibel utdanning være svært avhengig av hvordan instituttene er i stand til å møte overgangen fra mer tradisjonell undervisning til fleksibel utdanning/bruk av digitale medier. Denne overgangen betyr også at fleksibel utdanning endrer status fra å være et ekstraordinært tiltak på siden av vanlig undervisning, til å bli en integrert og gjennomgående del av all utdanning. For flertallet av institutter vil fleksibel utdanning komme i tillegg til ordinær drift. Det innebærer også at en ønsket omlegging har lengre tidshorisont enn den daglige undervisningen. Ressurser brukt på fleksibilisering kan derfor ses på som en type investering hvor avkastningen først kommer senere i form av økt studenttilstrømning og forbedret studiekvalitet.

Dette stiller naturlig nok instituttene overfor flere utfordringer, bl.a. av kapasitetsmessig og ressursmessig art (se for øvrig punkt 6). Det er dessuten slik at klasseromspedagogikken ikke direkte lar seg overføres direkte til nettbasert undervisning. Dette stiller både krav om pedagogisk kompetanse og omstillingskompetanse (jf. punkt 4). Rent organisatorisk vil arbeidsgruppen peke på to forhold som kan bidra til at instituttene kan ta et helhetlig grep om sitt studiekvalitetsarbeid, herunder bruk av digitale media:

- På hvert institutt bør det for strategiperioden utvikles konkrete handlingsplaner for hva og hvordan arbeidet med fleksibel utdanning skal skje. Både dette arbeidet, og oppfølgingen av det, er instituttleders/instituttstyrets ansvar.

- Blant de vitenskapelig ansatte bør noen ved hvert institutt ivareta funksjonen som lokale kompetansepersoner innen fleksibel utdanning. De skal ha som oppgave å frembringe de gode lokale eksemplene, gi kolleger en første, umiddelbar støtte og veiledning, bidra til nødvendig erfaringsutveksling og være kontaktpersoner mot støttefunksjonen. Disse personene bør samtidig utgjøre en intern fag-/utviklingsgruppe på lik linje med de forskningsgruppene/faggruppene som i dag eksisterer på instituttene. Dette vil da (avhengig av instituttets sammensetning forøvrig) kunne være en gruppe bestående av fagpersoner på tvers av fag-/forskningsgrupper, som er satt sammen av enkeltpersoner med interesse for å sette seg inn i fleksibel utdanning. Slike grupper bør også understøttes av kapasitet sentralt på UiT innen IKT og læring.

For øvrig handler det også om hvordan instituttene tar i bruk de virkemidler/incentiver som er tilgjengelig (jf. punkt 6).

3.2 Fakultetsnivå

Fakultene skal i dette arbeidet, som ellers, fungere som bindeledd mellom instituttene og UiTs sentrale ledelse. En naturlig oppgave på dette nivået vil være å koordinere og følge opp instituttenes utviklingsarbeid, og legge til rette nødvendige støttestrukturer, spesielt når det gjelder veiledning og kvalifisering av vitenskapelig og administrativt personale (jf. punkt 7). Det er naturlig at ulike former for kompetansebehov fanges opp på fakultetsnivået og at man her har ansvaret for å sørge for at disse blir imøtekommet. UB, ITA og RESULT vil være naturlig samarbeidspartnere her. Dette gjelder i første rekke behov for kurs og lignende som går på tvers av institutter og enkeltpersoner.

Dekanatene må kartlegge kompetansebehov og styre på en slik måte at det er samsvar mellom behov og tilbud. Arbeidsgruppen mener også at denne type opplæringstiltak må ansees som del av en definert, obligatorisk kompetanseutvikling for administrativt og faglig tilsatte (jf. punkt 4). Dette gjør det nødvendig med tett kontakt mellom dekanat og instituttledelse med sikte på gjennomføring av strategier/tiltak.

Ved de største fakultetene anbefales det at man vurderer behovet for å etablere egne stillinger for å sikre nødvendig støtte og hjelp i arbeidet med fleksibel utdanning.

I arbeidet med å implementere fleksibel utdanning mener arbeidsgruppen at prodekanene for utdanning bør spille en sentral rolle både strategisk og i den faglig/pedagogiske oppfølgingen.

Det må settes av ressurser til bedre samordning (møteplasser for utviklingsarbeid) av den administrative delen av fleksibel utdanning. På det praktiske plan gjelder dette i dag forholdet mellom RESULT og fakultetene, men man må også vurdere behovet for samordning mellom fakultet og institutt.

3.3 Sentralt nivå

Det er etter arbeidsgruppas vurdering nødvendig at man på sentralt nivå samordner og styrker sitt arbeid med utdanning og digitale medier. Det er behov for at man framstår enhetlig og samlet med klare mål og prioriteringer i arbeidet framover. Det vil her være naturlig å videreutvikle samhandlingen mellom prorektor for utdanning og kvalitet, UTA og strategisk utdanningsutvalg. Selv om sistnevnte organ ikke er gitt noe formelt mandat og ansvarsområde mener arbeidsgruppa at den bør tillegges en viktig funksjon i planlegging og prioritering av studiekvalitet generelt og fleksibel utdanning spesielt.

4. Kvalifisering av ansatte

Arbeidsgruppen legger til grunn at de ansattes kompetanse og engasjement er den *aller viktigste* av de påvirkbare faktorene for høy kvalitet. En bred satsing på fleksibel utdanning forutsetter at de ansatte ved UiT, både administrativt og vitenskapelige personale, gis muligheten til relevant kvalifisering innen pedagogikk/didaktikk og IKT.

To hovedstrategier for kvalifisering peker seg ut, og bør utvikles bedre, i løpet av neste strategiperiode; en *individstrategi* spesielt innrettet mot å imøtekomme umiddelbare behov og en *kursstrategi* som har grupper eller hele fagmiljø som målgruppe.

Når det gjelder individstrategien vil *en* kilde til kvalifisering være aktiv deltakelse i utviklingsprosjekt, med eller uten veiledning. Erfaringer fra Flexprosjektet viser at lærings- og motivasjonseffekten er et viktig resultat av det arbeidet som gjøres. Erfaringene viser også at det for svære mange ansatte er viktig at relevant kunnskap er åpent tilgjengelig til enhver tid, dvs. at de har tilgang til den når et kompetansebehov oppstår. Dette vil dels kunne løses gjennom veiledning. Hovedløsningen vil imidlertid være å utvikle ulike nettbaserte ressurser. Arbeidsgruppen vil her vise til de planer RESULT har for å utvikle en såkalt "håndbok for fleksibel utdanning". Denne skal være nettbasert og skal

inneholde kortere kurs, konkrete eksempler, referanser til ressurspersoner og informasjon om aktuell forskning knyttet til ulike sider ved fleksibel utdanning. Dette er, etter arbeidsgruppens vurdering, et arbeid som må gis prioritet framover. Det er naturlig at både ITA og UB trekkes med her. Andre eksempler er et nettbasert kurs i plagiatforebygging og et online-kurs i informasjonskompetanse til studentene som skal være klart for testing høsten 2014. Sistnevnte vil i utgangspunktet gi et likeverdig tilbud innen temaet til alle studenter. For at dette skal ha noen verdi er det viktig at fagansvarlige ved instituttene vet om tilbudet og er villige til å integrere det i undervisningen.

I tillegg vil det være nødvendig at ansatte ved UiT til enhver tid har tilgang på relevante, tradisjonelle kurs. Det er ønskelig at slike kurs inngår som del av instituttene og fakultetenes arbeid med fleksibel utdanning og at de dermed omfatter deler av, eller hele, fagmiljø. Ikke minst vil dette bidra til å styrke sammenhengen mellom utviklingsarbeid og kompetanse. Arbeidsgruppen er derfor av den oppfatning at RESULT, UB og ITA til en hver tid må kunne utvikle og tilby relevante kurs til UiTs ansatte. Kurstilbudene bør dels avspeile arbeidet ved fakultet og institutt, dels mulige satsingsområder ved UiT og dels utviklingen inne feltet. Det bør også lages årlige planer for slike kurs. Det gis en klar arbeidsdeling mellom de tre nevnte enhetene når det gjelder kvalifiseringsoppgaven; ITA har ansvar for generell teknologiopplæring, RESULT har ansvar for pedagogisk anvendelse mens UB har et hovedansvar for informasjonskompetansen.

Arbeidsgruppen vil forøvrig peke på betydningen av at studieadministrativt personell får en mer sentral rolle i arbeidet med fleksibilisering. En kompetent studieadministrasjon, som har nær kontakt med og støtte av Result/IT/UB, bør være med på opplæring, og ikke minst motivering av det vitenskapelige personalet. Som pekt på i punkt 3, er det viktig at fagmiljøene har personer med relevant kompetanse i sin umiddelbare nærhet som kan bistå ved behov, som kjenner problemet, som vet på hvilket nivå det kan løses og av hvem. I enkelte prosjekt vil studieadministrativt personale også spille en sentral rolle, for eksempel ved fulldigitalisering av hjemmeeksamen.

5. Veiledning, produksjon og erfaringsspredning

Som det også påpekes i Flexrapporten, forutsetter arbeidet med fleksibel utdanning et funksjonelt støttesystem. Det er i dag RESULT, UB og ITA som utgjør dette systemet.

5.1 Veiledning/støtte

ITA har gjennom sin organisering etablert brukernære tjenester til fagmiljøene ved UiT og fremhever i sin egen strategi ("veikartet"), at man legger stor vekt på å tilby veiledning for å støtte vitenskapelig personell i bruk av den IT-infrastrukturen og de tjenestene UiT har. Dette arbeidet må både styrkes og videreutvikles.

Med etableringen av RESULT har UiT etablert et faglig/pedagogisk miljø som skal bistå fakultet og institutt i deres arbeid med utdanning og digitale medier samt universitetspedagogikk. En viktig del av RESULTS arbeid består av råd og veiledning til utdanningsprosjekter, både de som er initiert gjennom Flexprosjektet og en rekke andre. Som for ITA bør veiledningsarbeidet videreutvikles og styrkes. Siden RESULTS stab er svært liten, sammenliknet med for eksempel ITAs, må RESULT, gjerne i dialog med fakultet og institutt, til enhver tid vurdere hvilke strategier som er mest hensiktsmessige. Disse må også klart kommuniseres til UiT for øvrig.

Når det gjelder UB er det særlig to hovedområder som peker seg ut i i tilknytning til utdanning og digitale medier:

- 1) Tilgang til litteratur/pensum
- 2) Informasjonskompetanse(se punkt 4)

Når det gjelder tilgang til litteratur/pensum handler dette både om å utnytte de muligheter som etter hvert åpner seg gjennom elektronisk tilgjengelig litteratur og å utnytte den litteraturen UB har i sine samlinger på en bedre måte. Når det gjelder elektronisk tilgang til litteratur, og etter hvert også andre typer læremidler, bør det i strategiperioden settes i verk flere konkrete prosjekt hvor UBs ansatte samhandler med emneansvarlige/faglærere. UB bør initiere disse. I slike prosjekt bør det bl.a. ses nærmere på samhandlingsformene mellom fagmiljø og UB. På markedet finnes det i dag flere systemer for bygging og presentasjon av pensumlister. UB deltar for tida i et nasjonalt prosjekt for å se nærmere på slike løsninger. Her er det naturlig at også ITA blir involvert på sikt. En slik løsning vil kunne gjøre det enklere å lenke til elektronisk pensumlitteratur, i tillegg til at kvaliteten på selve pensumlistene vil heves.

Større tilgang til elektronisk litteratur forutsetter ikke bare en innsats fra UBs eget personale. Her spiller også ITA en rolle når det gjelder enklest mulig tilgang til litteraturen, uansett hvor man befinner seg. For Fronter-brukere er det også ønskelig å kunne få tilgang til UBs ressurser uten å måtte logge seg inn to ganger, altså først på Fronter og deretter på VPN.

Veilednings- og støttefunksjonene må supplere hverandre på en slik måte at de bidrar til prosess- og produktkvalitet. Til tross for at ITA, Result og UB har nokså separate oppgaver som støttefunksjoner til læring og undervisning, bør de også samarbeid nærmere. Utfordringen er å ha oversikt over kompetanse og kontaktpersoner ved de enkelte enhetene, altså å kunne vite i hvilke situasjoner et samarbeid vil være naturlig, og hvem man i disse tilfellene skal kontakte. For UBs del vil det for eksempel være relevant å skaffe bedre oversikt over hvilke tjenester ITA kan bidra med og hvilke det forventes at UB selv skal ha kompetanse på. Det er også viktig at støttefunksjonene inviteres med ved større prosjekter og på arrangementer som for eksempel fagdager av ulik art, der utveksling av informasjon kan bidra til økt samarbeid.

5.2 Erfaringsutveksling og erfaringsspredning

Erfaringsutveksling og erfaringsspredning vil naturlig inngå som del av det kvalifiseringsarbeidet som er angitt over. Det er viktig å finne en form på dette som ivaretar to funksjoner; læring for den enkelte og som grunnlag for utvikling og innovasjon av undervisningstilbudene. Arbeidsgruppen vil særlig peke på betydningen av de prosjekt og tiltak som institutt og fakultet setter i verk, i størst mulig grad bør videreføres og institusjonaliseres i den daglige undervisningen. Det innebærer også at institutt og fakultet må ha en klar plan for erfaringsutveksling og – spredning.

I tillegg til den tidligere nevnte "håndbok for fleksibel utdanning" vil det uansett være behov for å etablere gode møteplasser på alle nivå i organisasjonen. Ikke minst er det viktig at prosjekterfaringer videreføres på instituttnivå, for eksempel ved at det legges som et krav til alle prosjekt som støttes økonomisk. Når det gjelder organisasjonen som helhet, er det naturlig at RESULT tillegges et særlig ansvar her. For øvrig bør teknologi i undervisningen få en noe mer sentral plass i kvalifiseringen til universitetspedagogisk basiskompetanse.

En vesentlig kilde til ekstern erfaringsspredning vil være dokumentasjon av forsknings- og vurderingsarbeid. Arbeidsgruppen mener derfor at dette bør gis en noe mer sentral plass i årene

framover, både i tilknytning til mindre prosjekter og større satsinger (jf. punkt 4). RESULT har et særlig ansvar her, slik det også fremkommer av deres mandat.

I tillegg bør det ved UiT vurderes å arrangere en årlig konferanse om fleksibel utdanning hvor ansatte legger fram utviklingsarbeid og forskning. Dette bør suppleres med eksterne forelesere. De som får støtte fra Flexprosjektet bør ha som krav å bidra her.

5.3 Produksjon av digitale læremidler

Ved UiT har det i løpet av de siste årene vært produsert en rekke videoforelesninger. I tillegg har det ved U-vett/RESULT også vært gjort en rekke andre digitale produksjoner av nokså omfattende karakter. I takt med den teknologiske utviklingen og den pedagogiske interessen i fagmiljøene, ser arbeidsgruppen for seg at det vil bli et økende behov for til dels avanserte utviklings- og produksjonsoppgaver, for eksempel i forbindelse med simuleringer, casebasert undervisning osv. Det er derfor nødvendig at UiT sikrer at RESULT som produksjonsmiljø både i omfang og kompetanse kan imøtekomme en slik utvikling.

RESULT får dessuten en rekke forespørsler om oppgaver som faller utenfor enhetens mandat, først og fremst gjelder dette oppgaver som hører til UiTs formidlings- og informasjonsoppgaver. Verken utstyrsmessig eller bemanningsmessig er RESULT rustet for å kunne imøtekomme slike behov. Det er derfor nødvendig med en avklaring av RESULTS arbeid i tilknytning til informasjonsarbeidet. Er det ønskelig at RESULT også skal ha et produksjonsansvar her må det avspeiles både i utstyr, rom og tilsatte. Uten en slik avklaring ser det arbeidsgruppens vurdering at produksjonsarbeid i tilknytning til informasjons/formidlingsarbeid nedprioriteres og bare gjøres ved ledig kapasitet.

6. Insentiver i arbeidet med fleksibel utdanning

Arbeidet med fleksibel utdanning representerer for svært mange en merbelastning, både fordi det er tids- og ressurskrevende, fordi det krever nye kunnskaper og ferdigheter (for eksempel når det gjelder teknologibruk) og fordi det utfordrer manges oppfatninger av undervisning og læring. Forhold som dette tilsier at en satsing på fleksibel utdanning med nødvendighet må omfatte flere positive virkemidler.

Arbeidsgruppen mener at det er nødvendig at man vurderer et sett av insentiver er framover, dels gjennom å styrke tiltak og ordninger som allerede eksisterer, dels gjennom å prøve ut nye. Vi vil her kort peke på noen slike:

Sentrale stimuleringsmidler til støtte for utviklingsarbeid.

Flexprosjektet har så langt vært en suksess og bør videreføres for en ny periode. Basert på erfaringer som gjort så langt bør både styring, kriterier og forpliktelser i tilknytning til disse midlene diskuteres og evt. revideres. Arbeidsgruppen vil her peke noen problemstillinger som bør tas opp:

- Bør midlene deles i to, en til større prosjekt og en til mindre prosjekt?
- Bør kriteriene bli mer konkrete?
- Bør det stilles strengere krav til vurdering/formidling?
- Kan dagens styringsgruppe erstattes av strategisk utdanningsutvalg?
- Finnes det alterantive måter å vurdere søknadene på?

Bruk av dosent/førstelektorstillinger.

Disse stillingskategoriene ble i sin tid opprettet for å styrke undervisningen og utviklingen av denne. Etter arbeidsgruppens mening bør flere slike stillinger etableres, og ved vurdering til slike stillinger bør det legges stor vekt på dokumentert utviklingskompetanse og innovativt undervisningsarbeid. UiT bør foreta en gjennomgang av hvordan disse stillingene vurderes og anvendes i dag.

Lønnsopprykk.

Dette er et klassisk, men ikke desto mindre godt, virkemiddel. "Å få lønn for strevet" har alltid vist seg å bidra til motivasjon og interesse og bør kunne brukes mer aktivt, ikke minst i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger. Arbeidsgruppa vil i den sammenheng vise til et pilotprosjekt ved Umeå universitet om "högskolepedagogisk meritering", hvor man kvalifiserer vitenskapelig ansatte på to nivå, "meriterad lärare" og "excellent lärare". Førstnevnte grupper får 500 kroner måneden i økt lønn, den andre 1000 kroner. En ansatt kan også vurderes direkte til "excellent lärare" uten å følge et kvalifiseringsopplegg. Vedkommende får 1500 kroner måneden i økt lønn. Enheten lærerne tilhører får i tillegg et engangstilskudd på kr 25000

Stillingsvurderinger.

Her handler det primært om at kravet om pedagogisk basiskompetanse for høyere utdanning tas på alvor, både i komitevurderingene og ved tilsetting.

Utdanningspermisjon.

Dette er en sak det nye rektoratet har løftet fram og som Helsefak. har prøvd ut i mindre skala (3 personer). Arbeidsgruppen vurderer dette som et svært viktig tiltak som i løpet av strategiperioden bør prøves ut i større bredde og etter ulike modeller. Helsefak. har lagt særlig vekt på at ansatte oppsøker internasjonale miljø og henter inspirasjon til fakultetets kvalitetsarbeid. En annen tilnærming vil være at vitenskapelig ansatte helt får fritak fra egen undervisning/egen forskning for å gjøre et konkret utviklingsarbeid. Dette kan ha utgangspunkt i egen undervisning eller i satsingsområder som inngår i fakultetenes utdanningsstrategi. Her vil det også være aktuelt å bruke "flexmidler" for å få dette til.

I strategiperioden bør det settes av sentrale midler slik at ordningen kan prøves ut ved alle fakultet. Forutsetningen for å få sentrale midler er at fakultetene også bidrar selv, for eksempel 75 prosent sentral støtte og 25 prosent fra fakultet/institutt.

7. Teknisk infrastruktur og digitalt utviklingsarbeid

Målet må være at UiT i løpet av strategiperioden har en teknologisk infrastruktur som er funksjonell i forhold til målet om å være nasjonalt ledende på feltet.

Den sentrale IT-avdelingen (ITA) har det overordnede ansvaret for all teknologisk infrastruktur. Denne samordnes i stor grad med nasjonalt utviklingsarbeid, senest gjennom eCampus prosjektet. ITA har dessuten nylig laget en større utredning kalt "Veikart for Avdeling for IT", vedtatt av Universitetsstyret sommeren 2013. Denne utredningen peker på alle de store teknologiske utfordringene som ligger foran oss.

RESULT har det overordnede ansvaret for pedagogisk veiledning og støtte/opplæring i bruk av teknologien i undervisning. RESULT har også en oppgave med å finne fram til og utprøve nye teknologier som kan utvide undervisningsrepertoaret til våre ansatte.

I praksis bør disse to "perspektivene" møtes. Innføring av nye teknologiske verktøy bør i tillegg til å vurderes ut fra et teknologisk perspektiv, også omfatte en pedagogisk vurdering. Arbeidsgruppen mener at dette bare kan gjøres gjennom et utstrakt samarbeid. Konturene av et slik formalisert samarbeid ser vi gjennom samarbeid i prosjekter som har fått støtte gjennom prosjektet "Fleksibel

utdanning”. Her sitter ITA, RESULT og UB sammen med fagmiljøene i en felles rådgiving.

7.1 *Infrastruktur*

ITA og RESULT synes å være samstemte i synet på de mest nærliggende teknologiområdene som trenger et løft om fleksibel utdanning skal utvikles videre. Dette kommer blant annet fram i et eget utredningsarbeid som ITA og RESULT sammen har gjennomført (se teknologisk støtte).

Under følger en oversikt over de områder som i dag synes å være mest kritiske for utviklingen av feltet når det gjelder teknologien

7.1.1 Videokonferanser

Universitetet har i dag i realiteten 2 videokonferanserom som har omfattende bruk. Begge disse ligger i Teorifagbygg 1, nært inntil RESULT sine lokaler. RESULT har inntil nå driftet disse rommene og gitt støtte til brukerne. UiT har imidlertid flere rom utrustet med videokonferanseutstyr. Disse blir i liten grad brukt i dag, noen er ikke i bruk i det hele tatt. Dette skyldes i første rekke gammelt utstyr og valg av ”feil” utstyr. Et antall av disse rommene bør oppgraderes og standardiseres. Det nye utstyret bør ta sikte på fysisk dekke hele campus – nord, sentralt og sør (Mellomveien)

7.1.2 Behovet for et profesjonelt produksjonsrom.

UiT har i dag få tilpassede rom for produksjon av digitale læringsressurser. Dette gjelder i særlig grad filming, men også andre produksjoner av multimedia karakter. I tråd med den teknologiske utviklingen forventes i økende grad produksjoner som har høy teknologisk kvalitet. I tillegg kommer at de ressursmessige besparingene med faste installasjoner, noe en ikke har mulighet til i dag, både sparer menneskelige ressurser og slitasje på utstyr. Opptak fra auditorier må også kunne fjernstyres herfra.

UiT har allerede et meget godt egnet studio for denne type produksjoner. Ved bygging av Teorifagbygget ble det investert betydelige summer til å lage et studio med kontrollrom. Dette arealet brukes dessverre i dag til andre aktiviteter. Utvalget mener at Universitetets påkostede studio over to plan (rom 1.305/1.407 i Teorifagbygg 1) nå må tas i bruk til sitt egentlige formål – alle typer filming/redigering og utprøving av ny teknologi.

7.1.3 Automatiske videoopptak

Filming av undervisning og andre undervisningsaktiviteter har hatt enn stor økning de siste årene. Spissformulert kan vi kanskje si at dette er “vinneren” blant teknologier i dag. UiT er i dag blant de institusjoner som i dag har gjort mest i Norge innen dette området. Opptakene så langt har imidlertid vært gjort på tradisjonell måte med folk bak kameraene. Dette gir ofte gode resultater, men er samtidig ressursmessig krevende. Mange av våre innspillinger behøver nødvendigvis heller ikke denne kvaliteten. Mange utdanningsinstitusjoner har derfor i dag innredet auditorier og andre rom med automatiske opptak. Dette betyr at faglærer kun trenger å reservere et “opptaksrom” og deretter på en enkel måte starte og avslutte opptak selv ved hjelp av et enkelt display med en start og en stoppknapp, uten noen form for annen hjelp. UiT må forsere arbeidet med denne teknologien ved å installere automatiske opptak i et antall auditorier og klasserom.

7.1.4 Tjenester for opplasting, avspilling og oppbevaring av video

Video brukes i tillegg til den tradisjonelle filmingen som er skissert i de to foregående punktene, i en rekke andre sammenhenger. Det relativt nye begrepet “Flipped classroom” er et eksempel. Her innbys det til å snu klasserommet på hodet, i denne betydning at oppgavene som gis studentene ofte er videobaserte og bearbeidet (sett) før studenten kommer til campus. Arbeidet med fagstoffet på campus (i auditoriet) får deretter mer karakter av utdyping, dialog og samhandling. Studentene kan selvsagt også bidra til å lage slike videoppgaver. Den siste varianten har vi et godt eksempel på i vårt prosjekt “Læringsnett 2” (LN2) hos fysio- og ergoterapiutdanningen, hvor video i utstrakt grad brukes av studentene til å reflektere over behandling av pasienter. Mange av disse videomulighetene som nå blomstrer ved mange utdanningsinstitusjoner, kan realiseres fordi teknologien er blitt enklere og mer tilgjengelig. En av de nye trendene er derfor – slik den blant annet kommer fram i den norske “Horizon Report 2013” - at studentene tar med seg og bruker egne telefoner og nettbrett til læringsaktivitetene. Denne nye muligheten blir for øvrig kalt BYOD (Bring Your Own Device).

Felles for alle disse mulighetene er at de trenger et felles sted å oppbevare sine videoer. Lagringen må både være sikker, men også lett tilgjengelig. Arbeidet med å skaffe tilveie tjenester for opplasting, avspilling og oppbevaring av video må derfor prioriteres.

7.1.5 Åpne publiseringsløsninger

Ønske om og behovet for flere åpne læringsressurser har lenge vært et viktig spørsmål ved UiT, som ved alle andre høgreutdanningsinstitusjoner. Begrunnelsene for åpenheten er ofte todelt: et demokratisk ønske om tilgang på allerede finansierte læringsressurser til glede for folk flest, og et mer internt ønske om å synliggjøre gode utdanningstilbud gjennom å markedsføre dem åpent. I tillegg kommer også argumentet om at våre studenter tilhører en generasjon som er vant til å forholde seg til åpne medier.

Alle høgre utdanningsinstitusjoner, både nasjonalt og internasjonalt, utfordres i disse dager av det verdensomspennende fenomenet MOOC (Massive Open Online Courses). Av de eksempler vi kjenner i dag, ser vi at mange store, meritterte universiteter kombinerer det åpne med det lukkede gjennom bruk av MOOC. Uansett veivalg for UiT, vil arbeidsgruppen anbefale at arbeidet med gode, åpne publiseringsløsninger videreføres.

7.1.6 Tjenester for søk og gjenfinning av digitale læringsressurser

Det produseres i økende grad en rekke ulike digitale læremidler ved UiT. Som eksempel kan vi peke på at UiT i dag har mer enn 2500 videoforelesninger tilgjengelig. Behovet for å nyttiggjøre seg disse læremidlene i flere sammenhenger er allerede tilstede. For å løse denne oppgaven trengs en teknologisk infrastruktur som gjør det mulig å gjenfinne og gjenbruke. Såkalte LOR (Learning Object Repository) gjøres det nå et forsøk med ved helsefagene og medisin i et samarbeid med ITA og RESULT. Dette forsøket bør evalueres og være utgangspunktet for en vurdering av hvilken teknologisk infrastruktur som må være tilstede. Dette er et arbeid som også UB på sikt bør ha en sentral rolle i.

7.1.7 Digital eksamen

Arbeidet med digital eksamen er et av de mest kritiske oppgavene å ta fatt i. Denne utfordringen er allerede grundig utredet av en egen arbeidsgruppe nedsatt av styringsgruppen for "Fleksibel utdanning". I tillegg er det gjort en utprøving av det danske programmet "Wise Flow" som ivaretar de fleste sidene ved eksamensarbeidet.

Selv om arbeidet med digital eksamen både har en teknologisk og en pedagogisk side, er det viktig at vi får en teknologisk løsning som ivaretar de ulike formene for digital eksamen.

7.1.8 Tjenester for samhandling, kommunikasjon og deling

For å støtte bedre opp om og videreutvikle tjenestetilbudet rundt fleksibel utdanning er det behov for gode tjenester for samhandling, kommunikasjon og deling - både internt innenfor våre løsninger, men også mot eksterne parter utenfor UiT.

Avdeling for IT jobber med å etablere en Sharepoint løsning hvor studenter og ansatte kan opprette prosjektområder, lagre, dele, diskutere samt invitere inn eksterne deltakere som man samarbeider med. Tjenester må også ha støtte for mobilitet, BYOD og fungere på ulike typer enheter og plattformer.

For å bedre samhandling og kommunikasjon er det behov for å få på plass en Unified Communication (UC) løsning som kan benyttes av både studenter og ansatte. En slik løsning må være godt integrert med eksisterende infrastruktur, og ha støtte for mobilitet, BYOD og fungere på ulike typer enheter og plattformer.

Tjenestene etterspørres i dag av både ansatte og studenter, arbeidet med å skaffe tilveie slike tjenester må derfor prioriteres.

7.2 *Digitalt utviklingsarbeid i årene framover*

UiT må i større grad drive utviklingsarbeid med basis i undervisningsrelevant teknologi, og dessuten i større utstrekning tilby opplæring for undervisere og studenter. Utviklingsarbeidet vil først og fremst dreie seg om å ta i bruk og tilpasse eksisterende teknologier, men også å utvikle nye verktøy og medier.

Mange av studiene ved UiT vil fremdeles foregå innenfor LMS'et de nærmeste årene, og her er det fremdeles en utfordring å utnytte mulighetene for aktivitet. I tillegg må det initieres prosjekter som i større grad, og i kontrollerte former, tar i bruk eksisterende åpne verktøy og digitale medier. Det må legges til rette for at studentenes behov skal kunne påvirke det didaktiske/teknologiske designet (personlig tilpasning) det vil blant annet si at lærerne åpner opp for og er villige til å forhandle om teknologier / medier og formidlingsformer som skal benyttes. Det dreier seg også om å benytte teknologier som vi vet gir fleksibilitet og valgmuligheter for studentene, slik som for eksempels MBA-appen (Holen/UiT). Dette krever undervisere er klare for det, bl.a. i form av tilstrekkelig digital kompetanse. Verktøyene finnes delvis der allerede. Det må legges bedre til rette for *aktivitet* og

samarbeidslæring gjennom å innføre, anbefale og gi opplæring i verktøy som passer godt for dette. Samskrivingsverktøy, som for eksempel Google Docs, blogger med tilhørende diskusjonsfora som er fleksible med hensyn til utforming (WordPress med BuddyPress) , og med muligheter for ulike former for samtaler, og diskusjoner, med mulighet for ulike former for oppfølging i en prosess fra lærer og medstudenters side.

Det er også nødvendig å utprøve bruk av deltakerdrevne digitale medier og vi må legge til rette for at studentene blir *medprodusenter* av ny kunnskap. Her kan wiki være en sentral teknologi (Blix/UiT), i likhet med Facebook og Twitter. Dette dreier seg også om å forberede for en rolle som selvstyrt fagutøver. I tillegg er dette et spørsmål om å unngå reproduksjon av kunnskap, her er kompetanse i plagiatforebygging hos lærerne sentralt. Likedan er informasjonskompetanse for studentene viktig.

UiT bør i større grad planlegge for og prøve ut personlig tilrettelegging, gruppebaserte og deltakerdrevne medier, med vekt på intervensjonsstudier, følgeforskning, og påfølgende erfarings og kunnskapsspredning. Det betyr mye å ha lokalt utprøvde studietilbud der slike tilrettelegginger prøves ut på en seriøst og gjennomført måte.

Målet må være å gi bedre kvalitet i studiene, og sørge for at studentene utvikler de kunnskaper, ferdigheter og den generelle kompetansen vi som samfunn og fagmiljøer/undervisere ønsker de skal utvikle, som de selv trenger å utvikle for sin egen del, for å finne og styre seg selv som fagutøvere.

8. Attraktive læringsmiljø

Parallelt med økt satsing på digitale medier i undervisningen er det nødvendig for UiT å legge bedre til rette attraktive læringsmiljø på Campus som kombinerer det fysiske og det digitale læringsmiljø. Fremtidens undervisning forutsetter, slik arbeidsgruppen vurderer det, en utvikling bort fra auditorier og tradisjonelle lesesalsplasser med større vekt på å utforme fleksible læringsareal der studentene kan veksle mellom ulike arbeidsformer og bruk av ulike teknologier. Det finnes etter hvert en rekke eksempler på høyere utdanningsinstitusjoner som har lagt stor vekt på utformingen av slike miljø, blant annet i tilknytning til sine biblioteker eller i form av egne bygg. ITAs "Future lab" er så langt det beste eksemplet vi har ved UiT når det gjelder dette.

Med UiTs ambisjoner om å bli best på fleksibel utdanning, er dette et arbeid som også bør få større oppmerksomhet.

9. Rettighetsproblematikken

Rettighetsproblematikken står sentralt i arbeidet med fleksibel utdanning. Det er fremdeles en rekke forhold som trenger avklaring og det er behov for felles holdning til og anvendelse av de retningslinjer som i dag er gjort gjeldende. Arbeidsgruppen går ikke her nærmere inn på dette, men mener at UTA i større grad må involvere seg i spørsmål som dette og sikre at vi har gode nok rutinar for kvalitetssikring på alle nivå.

10. Ressurser

De erfaringer UiT så langt har gjort seg med fleksibel utdanning, tilsier at målet om å bli nasjonalt ledende på dette feltet krever en satsing og et løft som går langt ut over det som har vært situasjonen så langt. Flere av de innspill arbeidsgruppen kommer med i denne rapporten forutsetter en økonomisk styrking som går ut over dagens ressursituasjon, og det er lite sannsynlig at institutt og fakultet på kort sikt klarer en omstilling ved at det “spiser” av ressurser til den daglige driften.

Samlet sett vurderer arbeidsgruppen at det kreves en satsing på 50 millioner kroner for neste strategiperiode om man ønsker å realisere ambisjonen om å være blant de nasjonalt ledende institusjonene.

11. To satsingsområder

For strategiperioden vil arbeidsgruppen foreslår at det gjøres en særlig satsing innenfor to områder; digital eksamen, inkl. nye eksamens og dokumentasjonsformer og utvikling av en gruppe eksterne, permanent utdanningstilbud. Disse kommer i tillegg til en videreføring av Flexprosjektet (jf. punkt 6)

11.1 Digital eksamen/alternative eksamensformer

I rapporten fra Flexgruppa er det gjort godt rede for arbeidet med digital eksamen ved UiT så langt. Dette arbeidet må videreføres i strategiperioden slik at gode tekniske løsninger etableres og ordningen utvides. Arbeidsgruppen mener at dette arbeidet må følges opp med et større, tverrfakultært prosjekt som retter fokus mot alternative eksamensformer og hvor bruk av IKT utgjør en viktig forutsetning. Med “alternativt” menes her eksamensformer som supplerer eller erstatter den eller de eksamensformene som til vanlig dominerer i fagmiljøene. Langt på vei handler det om

tekstproduksjon basert på skriftlige oppgaver, enten på campus (ofte kalt “skoleeksamen”) eller hjemmeeksamen.

Ett eksempel på et alternativ er casebaserte eksamensoppgaver som tar utgangspunkt i filmede case³ og som studentene kan besvare enkeltvis eller i grupper og levere på nett.

Arbeid med alternative eksamensformer er ikke bare av betydning som bidrag til den teknologistøttede undervisningen. Erfaring viser at arbeid med eksamensordninger også er en god inngang til kvalitetsarbeid i undervisningen mer generelt.

11.2 Behovet for et permanent tilbud av fleksible studier rettet mot målgrupper utenfor campus

Det er fra ulike hold i landsdelen signalisert et klart ønske om at UiT bør kunne etablere et stabilt tilfang av fleksible grunn- og videreutdanninger til målgrupper som ikke kan følge ordinære studier på campus. Dette vil være av stor betydning fordi det skaper forutsigbarhet for potensielle målgrupper og det gir arbeidsgivere muligheten til å legge forholdene bedre til rette for sine ansatte.

Arbeidsgruppen vil derfor foreslå at det i strategiperioden legges opp til å utvikle 6-10 slike tilbud. Det bør her legges særligvekt på modeller som gjør det mulig å kombinere studenter på og utenfor campus, slik det nå skisseres i et forslag til en fleksibel 1-7 lærerutdanning med utgangspunkt i campus Alta.

³ Utprøvd som del av Senter for fremragende utdanning ved UiT/UiO(ProTed).

12. Arbeidsgruppas forslag oppsummert

1. Arbeidsgruppen anbefaler at begrepet “Fleksibel utdanning” drøftes med tanke på å finne et bedre begrep. Arbeidsgruppen har i denne rapporten valgt å bruke fleksibel utdanning som synonymt med “bruk av teknologi i utdanningen”.
2. Arbeidsgruppen mener at ambisjonsnivået om å være nasjonalt ledende må presiseres og formuleres til et realistisk nivå. For at målene skal bli forståelige ser gruppen for seg at en skiller mellom *produksjonsmål* (dvs. antall studenter, antall fag og lignende), *mål knyttet til vilkår* og *mål knyttet til satsingsområder*.
3. Arbeidsgruppen er opptatt av klargjøring av ansvarsfordeling mellom nivå og aktører. På *instituttnivå* mener gruppen at det for strategiperioden må utvikles konkrete *handlingsplaner* for hva og hvordan arbeidet med fleksibel utdanning skal skje. Både dette arbeidet, og oppfølgingen av det, er instituttleders/instituttstyrets ansvar. Videre bør det ved hvert institutt finnes *vitenskapelig ansatte* som ivareta funksjonen som lokale kompetansepersoner innen fleksibel utdanning.
4. *Fakultetsnivået* skal i dette arbeidet, som ellers, fungere som bindeledd mellom instituttene og UiTs sentrale ledelse. Dekanatene må kartlegge kompetansebehov og styre på en slik måte at det er samsvar mellom behov og tilbud, og at kompetanseheving kan skje. Arbeidsgruppen mener at denne type opplæringstiltak må ansees som del av en definert, obligatorisk kompetanseutvikling for administrativt og faglig tilsatte. I arbeidet med å implementere fleksibel utdanning mener arbeidsgruppen at prodekanene for utdanning bør spille en sentral rolle både strategisk og i den faglig/pedagogiske oppfølgingen. Endelig må det avsettes ressurser til bedre samordning av den administrative delen av fleksibel utdanning.
5. På *sentralt nivå* mener gruppa at det vil være naturlig å videreutvikle samhandlingen mellom prorektor for utdanning og kvalitet, UTA og strategisk utdanningsutvalg. Selv om sistnevnte organ ikke er gitt noe formelt mandat og ansvarsområde mener arbeidsgruppa at den bør tillegges en viktig funksjon i planlegging og prioritering av studiekvalitet generelt og fleksibel utdanning spesielt.
6. Kvalifisering av ansatte den *aller viktigste* av de påvirkbare faktorene for høy kvalitet, slik utredningsgruppa ser det. En bred satsing på fleksibel utdanning forutsetter at de ansatte ved UiT, både administrativt og vitenskapelige personale, gis muligheten til relevant kvalifisering innen pedagogikk/didaktikk og IKT. Her finnes to strategier: en *individstrategi* spesielt innrettet mot å imøtekomme umiddelbare behov og en *kursstrategi* som har grupper eller hele fagmiljø som målgruppe. Begge må brukes, men individstrategien har erfaringsmessig vist seg som den beste av de to. Veiledning og nettbaserte kompetanseressurser bør få prioritet selv om denne strategien er den mest ressurskrevende. Samtidig må også RESULT, UB og ITA til en hver tid kunne utvikle og tilby relevante kurs til UiTs ansatte. Kurstilbudene bør dels avspeile arbeidet ved fakultet og institutt, dels mulige satsingsområder ved UiT og dels utviklingen innen feltet.
7. Det er angitt en klar arbeidsdeling mellom ITA,UB og RESULT når det gjelder kvalifiseringsoppgaven; ITA har ansvar for generell teknologiopplæring, RESULT har ansvar

for pedagogisk anvendelse mens UB har et hovedansvar for informasjonskompetansen.

8. Arbeidsgruppen vil videre framheve betydningen av at *studieadministrativt personell* får en mer sentral rolle i arbeidet med fleksibilisering.
9. *Veilednings- og støttefunksjonene* må supplere hverandre på en slik måte at de bidrar til prosess- og produktkvalitet. Til tross for at ITA, Result og UB har nokså separate oppgaver som støttefunksjoner til læring og undervisning, bør de også samarbeid nærmere. Utfordringen er å ha oversikt over kompetanse og kontaktpersoner ved de enkelte enhetene, altså å kunne vite i hvilke situasjoner et samarbeid vil være naturlig, og hvem man i disse tilfellene skal kontakte.
10. *Erfaringsutveksling og erfaringsspredning* vil naturlig inngå som del av det kvalifiseringsarbeidet som er angitt over. Det er viktig å finne en form på dette som ivaretar to funksjoner; læring for den enkelte og som grunnlag for utvikling og innovasjon av undervisningstilbudene. Arbeidsgruppen vil særlig peke på betydningen av de prosjekt og tiltak som institutt og fakultet setter i verk i størst mulig grad bør videreføres og institusjonaliseres i den daglige undervisningen. Det innebærer også at institutt og fakultet må ha en klar plan for erfaringsutveksling og – spredning.
11. En vesentlig kilde til *ekstern erfaringsspredning* vil være dokumentasjon av forsknings- og vurderingsarbeid. Arbeidsgruppen mener derfor at dette bør gis en noe mer sentral plass i årene framover, både i tilknytning til mindre prosjekter og større satsinger. RESULT har et særlig ansvar her, slik det også fremkommer av deres mandat.
12. For å fremme feltet og spre erfaringer anbefaler gruppa at det ved UiT arrangeres en *årlig konferanse* om fleksibel utdanning hvor ansatte legger fram utviklingsarbeid og forskning.
13. Produksjon av digitale læringsressurser har fram til i dag i hovedsak vært gjort av Uvett/RESULT. RESULT får i dag en rekke forespørsler om oppgaver som faller utenfor enhetens mandat. Om RESULT også skal ha et produksjonsansvar her må det avspeiles både i utstyr, rom og tilsatte.
14. Om en ønsker økt aktivitet på feltet mener arbeidsgruppen at det er nødvendig å vurderer et *sett av insentiver* framover, dels gjennom å styrke tiltak og ordninger som allerede eksisterer, dels gjennom å prøve ut nye. Gruppen mener at så vel stimuleringsmidler, bruk av stillingskategorier, lønnsopprykk og utdanningspermisjoner bør vurderes.
15. Utredningsgruppen skisserer arbeidsområder innen *teknologi/infrastruktur* som trenger et løft om fleksibel utdanning skal utvikles videre. Her nevnes utbygging av videokonferanser, automatiske opptak, tjenester for opplasting av video, åpne publiseringsløsninger, tjenester for søk og gjenfinning av læringsressurser, digital eksamen, tjenester for samhandling, kommunikasjon og deling – og ikke minst behov for profesjonelle produksjonsrom.
16. Gruppen mener at en videreføring av arbeidet med *digital eksamen* er et av de mest kritiske oppgavene å ta fatt i. Denne utfordringen er allerede grundig utredet av en egen arbeidsgruppe nedsatt av styringsgruppen for “Fleksibel utdanning”. Oppgaven har både en teknologisk og pedagogisk side. Begge må ivaretas.

17. Utredningsgruppen mener at UiT i større grad må drive *utviklingsarbeid med basis i undervisningsrelevant teknologi*, og dessuten i større utstrekning tilby opplæring for undervisere og studenter. Utviklingsarbeidet vil først og fremst dreie seg om å ta i bruk og tilpasse eksisterende teknologier, men også å utvikle nye verktøy og medier. Interessante og utfordrende stikkord her er *deltakerdrevne digitale medier* hvor en legger til rette for at studentene blir *medprodusenter* av ny kunnskap.
18. Parallelt med økt satsing på digitale medier i undervisningen er det nødvendig for UiT å legge bedre til rette *attraktive læringsmiljø på Campus* som kombinerer det fysiske og det digitale læringsmiljø. Arbeidsgruppen mener at dette er et særlig viktig spor å følge opp. Arbeidet med ITAs "Future lab" er så langt det beste eksemplet vi har ved UiT når det gjelder dette.
19. Rettighetsproblematikken står sentralt i arbeidet med fleksibel utdanning. Arbeidsgruppen mener at UTA i større grad må involvere seg i spørsmål om dette og sikre at vi har gode nok rutiner for kvalitetssikring på alle nivå. UB vil også spille en viktig rolle her.
20. Ressurser har vært et viktig tema for arbeidsgruppen. Gruppen vurderer det slik at det er lite sannsynlig at institutt og fakultet på kort sikt klarer en omstilling ved at det "spiser" av ressurser til den daglige driften. Gruppen mener derfor at en må opp i en samlet satsing på 50 millioner kroner for neste strategiperiode om man ønsker å realisere sine ambisjoner.
21. For strategiperioden vil arbeidsgruppen foreslå at det gjøres en særlig satsing innenfor to områder: *digital eksamen* (inkl. nye eksamens og dokumentasjonsformer) og utvikling av en gruppe *eksterne, permanent utdanningstilbud*. Disse kommer i tillegg til en videreføring av Flexprosjektet.